

अहवाल लिहण्याविषयी सूचना

१. सामान्य निरीक्षण— विनाअनुदानीत एम.एड. एकच घटक मान्य आहे. विद्यापीठाचा विभाग सोडल्यास जेथे बी.एड आहे तेथे एम.एड. देण्यात आलेले आहे.

काही अनुदानीत बी.एड. महाविद्यालयास एम.एड. आहेत. मात्र ते एम.एड. विनाअनुदानीत आहेत.

जेथे एम.एड. सुरु आहे तेथे विनाअनुदानीत बी.एड., इतर विनाअनुदानीत अभ्यासक्रम, किंवा अनुदानीत अभ्यासक्रम, शाळा, किंवा इतर अभ्यासक्रम आहे किंवा नाही हे तपासावे. महाविद्यालयाचा परीसर, पार्कींगची सोय विद्यार्थ्यांना बसण्यासाठीची सोय. खेळाचे मैदान, कॅटीन, पीण्याचे पाणी.

बी.एड. आणि एम.एड. कोर्स हा एकाच ठीकाणी चालविण्याची परवानगी आहे. मात्र त्यासाठी वेगळे बांधकाम आहे की नाही ते तपासावे.

बांधकामात १५०० स्केअर मीटर बी.एड.चे अधिक ५०० स्केअर मीटर एम.एड.चे असे २००० स्केअर मीटर म्हणजे २१५२० स्केअर फुट असावे. तसेच जागा २५०० स्केअर मीटर बी.एड.ची अधिक ५०० स्केअर मीटर एम.एडी अशी ३००० स्केअर मीटर म्हणजे ३२२८० स्केअर फुट असावी.

१. मानव संसाधन:— एनसीटीई नियमानुसार ५० विद्यार्थ्यांच्या एका घटकासाठी खालील प्रमाणे शिक्षक वर्ग असावा.

१. हा शिक्षक वर्ग बी.एड. ला शिकविणारा नसावा.

२. तो पूर्ण वेळ विद्यापीठ मान्यताप्राप्त असावा.

टीप:— घडयाळी तासीका, ठेकेदारी पध्दती व विद्यापीठाची मान्यतानसलेल्या प्राध्यापकांचा विचार करून नये

एम.एड. साठी स्वतंत्र शिक्षक कर्मचारी वर्ग उपलब्ध आहे किंवा नाही.

यात २ प्राध्यापक, २ सहयोगी प्राध्यापक व ६ सहायक प्राध्यापक असा पूर्ण वेळ स्टाफ असावा

प्राध्यापक हे पूर्ण वेळ विद्यापीठाचे मान्यताप्राप्त असणे आवश्यक आहेत.

३. भौतीक सोयीसवलती:—

sn		
1	Class Room 50 Sq. Mt.	२ वर्गखोल्या
2	Class Room 30 sq. mt. for tutorials and group discussions	३ वर्गखोल्या
3	Seminar Room (100 Students Seating Capacity) 100 Sq. mts	१ सेमीनार कक्ष
4	Faculty Room with a functioning computer and storage spaces	१० प्राध्यापक कक्ष स्वतंत्र असावेत.
5	Administrative Office	साधारणत: ६०० फुटाचे असावे
6	Boys Common Room	साधारणत: ३०० फुटाचे असावे
7	Girls Common Room	साधारणत: ३०० फुटाचे असावे
8	Visitor's Room	साधारणत: ३०० फुटाचे असावे

9	Canteen	असावे
10	Any other Room/Hall	असल्यास तपासावे
11	Toilets- Male	असल्यास तपासावे
12	Toilets – Female	असल्यास तपासावे
13	Toilets – Staff Male	असल्यास तपासावे
14	Toilets- Staff- female	असल्यास तपासावे
15	Toilets- for PWD	असल्यास तपासावे
16	Parking Space	असल्यास तपासावे
17	Store Room	असल्यास तपासावे
18	Open Space for Additional Accommodations	असल्यास तपासावे

(Note:- if more than one programme in teacher education are run by the same institution in the same campus, the facilities of playground, Multipurpose hall, library and laboratory (with proportionate addition of books and equipment's) and instructional space can be shared. The institution shall have one Principal for the entire institution and Heads for different teacher education programmes offered in the institution.)

४. शैक्षणिक सोयी सवलती:—

ग्रंथालय:—

बी.एड. साठी ग्रंथालयातील पुस्तके ३००० पुस्तके १००० टायटल्स पहील्या वर्षी अपेक्षित. यात Educational Encyclopedias, year books, electronic publications (CD-Roms) Onle line resources. 5 refereed journals on education & 5 other related disciplines. नंतर दरवर्षी २०० पुस्तके यात खरेदी करावीत. ग्रंथालयात झेरॉक्स, इंटरनेट, संगणक असावा.

या व्यतिरिक्त १००० पुस्तके एम.एड. साठी असावीत. यात दरवर्षी १०० पुस्तके खरेदी करावीत. वाचन कक्ष असावा. यात Educational Encyclopedias, electronic publications (CD-Roms) Online resources. 5 Professional refereed research journals at least one shall be an International Publication. ग्रंथालयात झेरॉक्स, इंटरनेट, संगणक असावा.

विविध सोयी युक्त केंद्र:—

Resource Centre

An exclusive Resource Centre shall serve the purpose of a resource centre-cum-department library. It shall provide access to a variety of resources and materials to design and choose activities for teaching and learning; of relevant texts, copies of policy documents and commission reports; relevant curriculum documents such as the NCF, NCFTE, research reports, reports of surveys (national and state level), district and state level data; teachers' handbooks; books and journals relevant for course readiness; field reports and reports of research seminars undertaken by students, Audio-visual equipments - TV, DVD Player, LCD Projector, films (documentaries, children's films, other films of social concerns/ issues of conflict, films on education); camera and other recording devices; and desirably ROT (satellite receive only terminal) and SIT (satellite interactive terminal).

मानसशास्त्रीय प्रयोगशाळा:— यात मानसशास्त्रीय प्रयोग करण्यासाठी काही साहित्य व इतर

चाचण्या असणे आवश्यक आहे.

खेळाचे मैदान :— खेळाचे मैदान व खेळाचे साहित्य किती उपलब्ध आहे हे तपासावे.

५. वेतनः—आपणासमोर ठेवलेले शिक्षक यांचेच मागील दोन वर्षाच्या वेतन पत्रामध्ये नावे आहेत का बघावे तसेच त्यांची विद्यापीठाची मान्यता पत्रे बघावीत. **University Teacher Approval**

६. आयकरः— **University Approved Teacher** चा आयकर कापण्यात येतो का ते पहावे.

७.— भनिनि/अंशदानात्मक भविष्यनिर्वाह निधीः— **University Approved Teacher** चा भनिनि/अंशदानात्मक भविष्यनिर्वाह निधी कापण्यात येतो का ते पहावे.

८.— अंकेक्षणः— मागील ३ वर्षाचा अंकेक्षण अहवाल मागावा.

अहवाल

महाविद्यालयाचे नाव: _____

पत्ता _____

१. सामान्य निरीक्षण— _____

---

२. मानव संसाधन:— _____

---

३. भौतीक सोयीसवलती:— _____

---

४. शैक्षणिक सोयी सवलती.:—

ग्रंथालय: _____

विविध सोयी युक्त केंद्र:— (**Resource Center**)

मानसशास्त्रीय प्रयोगशाळा:-

खेळाचे मैदान :-

4.

वेतनः—

6.

आयकरः—

७:- भनिनि / अंशदानात्मक भविष्यनिवाह

निधी :-

८:- अंकेक्षण:—

९:-

इतर—

वरील नुसार —

या महाविद्यालयास प्राचार्य ..... शिक्षक _____, एनसीटीई
नियमानुसार ..... स्केवअर मिटर इमारत, इतर सोयीसुविधा पुरेस्या उपलब्ध असल्यामुळे
/ नसल्यामुळे एम.एड. (शिक्षण पारंगत) ५० विद्यार्थ्यांचे एक घटक (One Basic Unit of 50
Students) देण्यासाठी शासनाचे नाहरकत प्रमाणपत्र देण्याची शिफारस करण्यात येत आहे/नाही

शिफारस —

महाविद्यालयास शासनाचे नाहरकत प्रमाणपत्र देण्याची शिफारस —

शासकीय प्रतिनीधीचे नाव

१.

स्वाक्षरी